

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMONS FORMA

2023-03-17 Nr. NV-588

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-299(2); 23-300(2); 23-301(2); 23-302(2) TAIS-23-1936(3); 23-1937(3); 23-1939(3); 23-2769(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 29, 212, 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 188-4 STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 12, 29, 208, 210, 211, 589, 611 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 188-3, 217-2 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO NR. XIV-1660 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 40-1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ IR SUSIJUSIO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne	<i>Finansų ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP (II dalyje) ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdžio (A dalyje) ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Šiuo metu asmenys, pateikę netikslią ir (ar) neišsamią informaciją grynųjų pinigų deklaracijoje ar grynųjų pinigų atskleidimo deklaracijoje, baudžiami bauda nuo 200 iki 1 200 eurų. Administracinio poveikio priemonė – turto konfiskavimas – už šį administracinį nusižengimą nenumatyta. Tokia sankcija nepakankamai veiksminga ir atgrasanti, ypač įvertinant tai, kad gabenami gryniesi pinigai gali būti panaudojami pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo tikslais, ir tai, kad pastaruoju metu auga tokių gabenamų pinigų srautai. Stebima tendencija, kai per Lietuvos Respublikos sieną su Baltarusijos Respublika ir Rusijos Federacija į Lietuvos Respubliką gabenami gryniesi pinigai. Dažnu atveju, siekdami išvengti prievolės deklaruoti grynuosius pinigus, asmenys, vykdamy per sieną grupėmis, gabenamas grynųjų pinigų sumas išskaido į mažesnes, 10 000 eurų vertės nesiekiančias sumas.

Nurodyta problema yra reali ir pagrindžiama duomenimis. Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad per pastaruosius 2 mėnesius iki 2023 m. sausio 31 d. Lietuvos Respublikos muitinėje užfiksuoti 84 atvejai, kai Rusijos, Baltarusijos, Lenkijos ir Lietuvos piliečiai bandė įvežti daugiau kaip 41 milijoną Ukrainos grivinų, kurių vertė yra 1,055 milijono eurų.

Šiuo metu pagal Direktyvos ir Mokesčių administravimo įstatymo nuostatas nuo 2024 m. sausio 1 d. mokėjimo paslaugų teikėjams (kredito, elektroninių pinigų, pašto pinigų persiuntimo sistemų (žiro), mokėjimo įstaigoms) nustatoma per juos vykdytų tarptautinių mokėjimo operacijų įrašų kaupimo, saugojimo ir šių įrašų duomenų pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai prievolė. Pagal esamą reguliavimą mokėjimo paslaugų teikėjams už duomenų nepateikimą ar neteisingų duomenų pateikimą būtų taikoma ANK 187 straipsnio 2 dalies nuostata, pagal kurią numatyta atsakomybė asmenims – įspėjimas arba bauda nuo 200 iki 390 eurų (atsakomybė už duomenų nepateikimą laiku nenumatyta). Projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad tokie baudos dydžiai, ypač vertinant šių duomenų aktualumą ir svarbą kovojant su sukčiavimu PVM srityje, yra per maži ir neproporcingi padarytam pažeidimui.

Nurodyta problema yra reali, nes atsakomybė už duomenų nepateikimą laiku nenumatyta. Kadangi teisinis reguliavimas įsigalioja nuo 2024 m. sausio 1 d., kiekybiškai įvertinti problemos masto dar nėra galimybių.

Projekto lydraštyje ar aiškinamajame rašte nėra kiekybiškai įvertintas padidintų baudų ar siūlomų taikyti kitų atgrasymo priemonių galimas poveikis pažeidimų masto pokyčiams.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Projektu siūloma nustatyti, kad asmenims, pateikusiems netikslią ir (ar) neišsamią informaciją grynųjų pinigų deklaracijoje ar grynųjų pinigų atskleidimo deklaracijoje, skiriama bauda nuo 390 iki 1 200 eurų (t. y. didinama minimali bauda); taip pat siūloma numatyti baudą už pakartotinai padarytą administracinį nusižengimą – nuo 1 040 iki 3 900 eurų (šiuo metu nuo 200 iki 1200 eurų). Be to, siūloma nustatyti, kad asmenims, pateikusiems netikslią ir (ar) neišsamią informaciją grynųjų pinigų deklaracijoje ar grynųjų pinigų atskleidimo deklaracijoje, gali būti skiriamas gabenamų grynųjų pinigų konfiskavimas, taip pat ir ne pažeidėjui nuosavybės teise priklausančių gabenamų grynųjų pinigų konfiskavimas (nepriklausomai nuo to, ar pažeidimas padarytas pirmą kartą ar pakartotinai).

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Siūlomas priemonės galima vertinti kaip tinkamas, nes bus sudarytos teisinės prielaidos pažeidėjams skirti sąlyginai didesnes baudas, taip pat taikyti grynųjų pinigų konfiskavimą. Tikėtina, kad siūlomos priemonės, ypač galimybė konfiskuoti grynuosius pinigus, turės ir prevencinį poveikį. Projekto lydraštyje argumentuojama, kodėl siūlomas būtent toks baudų dydis. Siūlymui įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės. Atsižvelgiant į tai, kad projektu siūloma tik atitinkamai patobulinti atskirus jau galiojančio teisinio reglamentavimo aspektus, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Projektu siūloma nustatyti, kad mokėjimo paslaugų teikėjams Mokesčių administravimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų nesilaikymas užtraukia baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo 1 800 iki 3 800 eurų (už pakartotinius tokius nusižengimus būtų baudžiama nuo 3 800 iki 6 000 eurų bauda). Taip pat siūloma papildyti atvejų, kada asmuo, padaręs teisės pažeidimus, laikytinas neatitinkančiu minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, sąrašas (įtraukiant į jį ir ANK 188⁴ straipsnį „Duomenų apie tarptautines mokėjimo operacijas teikimo tvarkos pažeidimas“).

Siūlomas priemonės galima vertinti kaip tinkamas, nes bus sudarytos teisinės prielaidos pažeidėjams skirti baudas. Tikėtina, kad siūlomos priemonės turės ir prevencinį poveikį. Projekto lydraštyje argumentuojama, kodėl siūlomas būtent toks baudų dydis. Siūlymui įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės.

STEBĖSENA

Projekto lydimuosiuose dokumentuose nenurodyti rodikliai, kurie turėtų būti stebimi ir indikuoti apie tinkamą priemonių įgyvendinimą.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos bankui, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai, Lietuvos transporto saugos administracijai, Viešųjų pirkimų tarnybai, Lietuvos bankų asociacijai, Lietuvos centrinei kredito unijai, Jungtinei centrinei kredito unijai, asociacijai Lietuvos kredito unijoms, asociacijai „Lietuvos kreditas“, Mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų asociacijai, akcinei bendrovei Lietuvos paštui.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projekto lydraštyje nurodoma, kad Į Muitinės departamento, Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas atsižvelgta, Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktos pastabos suderintos darbo tvarka. Apie projekto nuostatas darbo tvarka informuotas Nacionalinis krizių valdymo centras. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui turi redakcinio pobūdžio pastabų.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

2023 m. kovo 7 d. tarpinstituciniame pasitarime svarstyta įstatymų paketas dėl Tarptautinių sankcijų įstatymo pakeitimo. Dalis projekto nuostatų tiesiogiai susijusios su minėtu Tarptautinių sankcijų įstatymo pakeitimo paketu. Projektas numatytas svarstyti Seimo pavasario sesijos metu kovo mėn. Projektu įgyvendinamos Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 253.2 ir 253.5 papunkčių nuostatos, susijusios su tikslinių ir ekonominių sankcijų Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos režimams palaikymu.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Tautvydas Brazdžiūnas

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas